

Trålarna ödelägger vårt hav men hållbart fiske förbjuds

Publicerad 17 mar 2022 kl 06.00Uppdaterad kl 16.16

I Sverige får det småskaliga, hållbara fisket betala priset för att det industriella överfisket med trålare obehindrat ska kunna fortsätta. Havs- och vattenmyndigheten förbjuder kustnära fiske, samtidigt som trålare kan ta upp en miljon kilo fisk på en enda tur.

Efter att ha skrivit boken ”Wasa – den sista kvassen”, om Sveriges äldsta bevarade fiskebåt byggd för segling, kan vi konstatera att garnfiskarna på Råå i nordvästra Skåne förstod mer om livskraftigt fiske 1907 än svenska myndigheter och politiker gör 2022, skriver Susanne Ravani, Mathias Ravanis och Martin Ravanis.

Detta är en debattartikel. Det är skribenten som står för åsikterna i texten.

Fel! Inget filnamn angivet.

Artikelförfattarna Martin Ravanis, Susanne Ravani och Mathias Ravanis.

Foto: PRIVAT

Fel! Inget filnamn angivet.

Debattörerna är aktuella med boken ”Wasa – den sista kvassen”.

Fel! Inget filnamn angivet.

Det förödande trålfisket som totalt förstör förutsättningarna för livskraftiga bestånd får fortsätta dammsuga haven, skriver debattörerna.

Foto: TOMMY SVENSSON/TT

DEBATT. I boken publicerar vi helt nya uppgifter om det första industrifisket, som för 120 år sedan orsakade en ekologisk katastrof i södra Kattegatt. På några få år förstördes ett uthålligt garnfiske och fisken försvann. När de första ångdrivna trålarna dök upp runt Anholt i slutet av 1890-talet tog det inte lång tid förrän Rååfiskarna insåg vad som höll på att hända. Några år senare lyckades de få till stånd ett förbud mot vad- och trålfiske i Öresund, för att inte fiskbestånden där skulle utraderas på samma sätt som i Kattegatt.

Myndigheten låtsas göra nytta

Men Havs- och vattenmyndigheten, HaV, lär sig ingenting av Rååfiskarnas unika erfarenheter, utan slår i stället undan förutsättningarna för den spillra av fiskare som i dag ensamma bedriver ett hållbart fiske.

Det förödande trålfisket som totalt förstör förutsättningarna för livskraftiga bestånd får fortsätta dammsuga haven, samtidigt som HaV slår sig själv på bröstet och låtsas göra viktiga insatser för miljön genom att inrätta kustnära havsreservat där allt fiske förbjuds. Efter Laholmsbukten och Skälderviken står nu norra Öresund på tur.

Husbehovsfisket har varit en självklar del av kustbefolkningens liv sedan stenåldern och betyder oerhört mycket för livet i byarna. Det har aldrig någonsin hotat eller utrotat några fiskarter, sälar, tumlare eller sjöfågel.

Även om ingen pratade om miljöfrågan på Råå 1907, så visste varje fiskare att han var beroende av livskraftiga fiskbestånd. Varje gång han gav sig ut på sjön riskerade han livet och var helt utelämnad till det havet gav. Utan fisken var fiskaren förlorad.

Varför ge sig på husbehovsfisket?

I Sverige i dag finns det i dag, förutom en handfull gigantiska trålfiskebåtar, ett litet antal kustnära yrkesfiskare som i stort sett använder samma redskap som Rååfiskarna gjorde i slutet av 1800-talet. Dessutom ett fåtal husbehovsfiskare som sätter max 180 meter garn för att fånga fisk att servera på det egna middagsbordet.

Husbehovsfisket har varit en självklar del av kustbefolkningens liv sedan stenåldern och betyder oerhört mycket för livet i byarna. Det har aldrig någonsin hotat eller utrotat några fiskarter, sälar, tumlare eller sjöfågel. Tvärtom bedrivs det av människor som värnar om livsbetingelserna på den plats där de lever. Precis som Rååfiskarna gjorde för 140 år sedan.

Båtbyggandet listas av Unesco

Nyligen beslutade Unesco att traditionen med klinkbyggda träbåtar ska stå med på listan över mänsklighetens kulturarv. Det är en båtbyggarmetod som funnits i Norden sedan vikingatiden och som är starkt förknippad med det kustnära fisket. Kulturminister Jeanette Gustafsdotter beskriver traditionen som ett kulturarv som ”förenar människor över gränser i dåtid, nutid och framtid.”

Om det kustnära fisket förbjuds kommer Sveriges första immateriella kulturarv på Unescos lista aldrig kunna överleva i framtiden. Vilka båtbyggare ska föra vidare kunskapen om klinkbyggda fiskebåtar när till och med husbehovsfisket förbjuds? Den kulturhistoria som det småskaliga fisket står för är långt viktigare än myndigheterna inser och många kustsamhällen står och faller med sina levande hamnar.

Det småskaliga fisket behövs när krisen kommer

Och i dessa dagar, när alla diskuterar hur redo vi egentligen är om Sverige drabbas av en allvarlig kris, är det helt obegripligt att man inte inser vikten av att det finns aktiva husbehovsfiskare i hamnarna.

Vi behöver inte fler tomma ord om miljöengagemang från politikerna, nu krävs handling. Rovfisket med trålare måste begränsas och det småskaliga, kustnära fisket värnas. Bara så kan vi få ett hållbart hav med livskraftiga fiskbestånd. Det förstod Rååfiskarna 1907 och det måste Sveriges politiker inse 2022.

Av Martin Ravanis

Sågverksägare & båtbyggare

Mathias Ravanis

Sågverksägare & båtbyggare

Susanne Ravani

Frilansjournalist

Aktuella med boken "Wasa – den sista kvassen"